

Dalabyggð

Ársreikningur
2023

Dalabyggð
Miðbraut 11
370 Búðardal

Kt. 510694-2019

Efnisyfirlit

Skýrsla og áritun sveitarstjóra og sveitarstjórnar	3
Áritun óháðs endurskoðanda	4
Rekstrarreikningur	6
Efnahagsreikningur	7
Sjóðstreymisyfirlit	9
Skýringar	10

Skýrsla og áritun sveitarstjóra og sveitarstjórnar

Ársreikningur Dalabyggðar er gerður í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga.

Rekstrartekjur sveitarfélagsins á árinu námu 1.473 millj. kr. samkvæmt ársreikningi fyrir A og B hluta, en þar af námu rekstrartekjur A hluta 1.123 millj. kr.

Álagningarhlutfall útsvars var 14,74% sem er lögbundið hámark. Álagningahlutfall fasteignaskatts nam 0,50% í A-flokk sem er lögbundið hámark, í B-flokki nam álagningarhlutfallið 1,32% sem er lögbundið hlutfall. Í C-flokki nam álagningarhlutfallið 1,50% en lögbundið hámark þess er 1,32%. Sveitarstjórnir hafa heimild til að hækka álagningarhlutfall í A og C-flokki um allt að 25% umfram framangreind hámark.

Rekstrarniðurstaða A og B hluta var jákvæð um 107 millj. kr., en rekstrarniðurstaða A hluta var jákvæð um 48 millj. kr. samkvæmt rekstrarreikningi. Eigið fé sveitarfélagsins í árslok 2023 nam 1.017 millj. kr. samkvæmt efnahagsreikningi, en eigið fé A hluta nam 921 millj. kr.

Ársreikningur Dalabyggðar fyrir árið 2023 er tilbúinn til endurskoðunar og afgreiðslu í sveitarstjórn.

Búðardal, 18. mars 2024.

Sveitarstjóri:

Björn Bjarki Þorlén

Byggðarráð:

*Ólafur H. Andriasson
Puridarur Sigurdar
Guðlaug Kristinsdóttir*

Ársreikningur Dalabyggðar fyrir árið 2023 hefur hlotið afgreiðslu sveitarstjórnar í samræmi við ákvæði 61. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 og er staðfestur og áritaður við síðari umræðu í sveitarstjórn.

Búðardal, 11. apríl 2024.

Sveitarstjórn:

*Eyjólfur Ingvi Bjarnason
Ólafur H. Andriasson
Sveinbjörg Þ. Steinudóttir
Puridarur Sigurdar
Einar Jon Leiksson
Gæde Freyr Vilhj. Jónsson
Guðlaug Kristinsdóttir*

Áritun óháðs endurskoðanda

Áritun um endurskoðun ársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Dalabyggðar fyrir árið 2023, sem hefur að geyma samstæðureikning fyrir sveitarfélagið, þ.e. sveitarsjóð, stofnanir þess og fyrirtæki með sjálfstætt reikningshald. Hann greinist í rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu sveitarfélagsins 31. desember 2023 og afkomu þess og breytingu á handbæru fé á árinu 2023, í samræmi við lög um ársreikninga og sveitarstjórnarlög.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð sveitarfélaginu í samræmi við gildandi siðareglur fyrir endurskoðendur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Ábyrgð sveitarstjórnar og sveitarstjóra á ársreikningnum

Sveitarstjórn og sveitarstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og sveitarstjórnarlög og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber sveitarstjórn og sveitarstjóra að leggja mat á rekstarhæfi sveitarfélagsins og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi nema það sé ekki lengur til staðar.

Sveitarstjórn og sveitarstjóri skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort ársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur ársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitungum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins, frh.:

- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits sveitarfélagsins.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun sveitarstjórnar og sveitarstjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um áframhaldandi rekstrarhæfi sveitarfélagsins. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni haft neikvæð áhrif á rekstrarhæfi sveitarfélagsins.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.
- Öflum við nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna varðandi fjárhagslegar upplýsingar rekstrareininga sem falla undir starfsemi sveitarfélagsins til að geta gefið álit á ársreikningnum. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, eftirliti og framkvæmd endurskoðunar sveitarfélagsins og berum óskipta ábyrgð á áritun okkar.

Við upplýsum sveitarstjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu sveitarstjóra og sveitarstjórnar sem fylgir þessum ársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Borgarnesi, 11. apríl 2024

KPMG ehf.

Haraldur Örn Reynisson

Rekstrarreikningur ársins 2023

	Skýr	A hluti			A og B hluti		
		Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022
Rekstrartekjur							
Útsvar og fasteignaskattur	4	502.598	505.208	452.386	497.290	503.202	447.599
Framlög Jöfnunarsjóðs	4	392.609	353.540	349.847	392.609	353.540	349.847
Aðrar tekjur	4	227.582	377.900	122.897	583.090	735.691	356.231
		<u>1.122.790</u>	<u>1.236.648</u>	<u>925.130</u>	<u>1.472.990</u>	<u>1.592.433</u>	<u>1.153.677</u>
Rekstrargjöld							
Laun og launatengd gjöld	5	487.996	487.722	473.502	659.853	663.980	638.035
Lífeyrisskuldbinding, breyting	15	47.963	10.000	50.425	47.963	10.000	50.425
Annar rekstrarkostnaður		517.470	662.586	343.238	593.468	741.594	413.769
		<u>1.053.428</u>	<u>1.160.308</u>	<u>867.165</u>	<u>1.301.284</u>	<u>1.415.574</u>	<u>1.102.229</u>
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir		69.361	76.340	57.965	171.706	176.859	51.448
Afskriftir	8	(26.363)	(20.464)	(22.130)	(40.963)	(34.322)	(34.907)
Rekstrarniðurstaða án fjármagnst. og fjármagnsgj.		42.999	55.876	35.835	130.743	142.537	16.541
Fjármunatekjur og (fjármagns- gjöld)	6	(9.793)	(54.810)	(651)	(25.700)	(79.283)	(31.903)
Framlög eigin fyrirtæki		14.886	0	0	0	0	0
Hlutdeild minnihluta í afkomu		0	0	0	1.631	(185)	2.371
Rekstrarniðurstaða	14	<u>48.092</u>	<u>1.067</u>	<u>35.184</u>	<u>106.674</u>	<u>63.070</u>	<u>(12.991)</u>

Efnahagsreikningur

		Eignir			
		A hluti		A og B hluti	
Skýr.		2023	2022	2023	2022
Fastafjármunir					
Varanlegir rekstrarfjármunir:					
	Fasteignir, lóðir og lendur	889.820	699.655	952.410	877.831
	Gatna- og veitukerfi	58.939	49.364	279.240	262.236
	Áhöld og tæki	62.737	43.776	64.124	47.565
8		1.011.495	792.796	1.295.774	1.187.632
Áhættufjármunir og langtímakröfur:					
9	Stofnframlög og eignarhlutir í félögum	204.890	167.256	124.138	86.503
10	Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs	65.861	68.993	65.861	68.993
		270.751	236.249	189.999	155.496
	Fastafjármunir	1.282.247	1.029.045	1.485.773	1.343.129
Veltufjármunir					
	Birgðir	1.624	2.554	6.862	14.199
Skammtímakröfur:					
13	Óinnheimtar tekjur	121.250	92.517	126.539	95.630
	Skammtímakröfur á eigin fyrirtæki	140.549	201.879	0	0
	Aðrar skammtímakröfur	15.976	6.977	20.277	10.583
10	Næsta árs gjaldf. v. Brúar lífeyrissjóðs	3.132	3.132	3.132	3.132
3k	Handbært fé	67.408	130.385	82.373	154.002
	Veltufjármunir	349.940	437.444	239.184	277.547
	Eignir samtals	1.632.186	1.466.489	1.724.957	1.620.676

31. desember 2023

Eigið fé og skuldir

Skýr.	A hluti		A og B hluti		
	2023	2022	2023	2022	
Eigið fé					
Eiginfjárreikningur	14	921.282	844.703	1.016.849	883.097
Hlutdeild minnihluta í eigin fé		0	0	17.164	18.795
		921.282	844.703	1.034.014	901.892
Skuldbindingar					
Lífeyrisskuldbinding	15	234.725	197.219	234.725	197.219
Langtímaskuldir					
Skuldir við lánastofnanir	16	166.518	122.887	240.615	287.399
Langtímaskuldir við eigin fyrirtæki	11	30.016	31.751	0	0
		196.534	154.638	240.615	287.399
Skammtímaskuldir					
Skuldir við eigin fyrirtæki		89.013	72.297	0	0
Næsta árs afborganir langtímaskulda	16	25.504	35.952	35.530	47.567
Næsta árs afborganir langtímask. eigin ft.	11	4.276	3.789	0	0
Skammtímahluti lífeyrisskuldbindingar	15	10.259	6.523	10.259	6.523
Aðrar skammtímaskuldir		150.594	151.369	169.814	180.075
		279.646	269.930	215.603	234.165
Skuldir og skuldbindingar samtals		710.905	621.786	690.943	718.783
Eigið fé og skuldir samtals		1.632.186	1.466.489	1.724.957	1.620.676

Sjóðstreymisýfirlit árið 2023

	Skýr	A hluti			A og B hluti		
		Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022
Rekstrarhreyfingar							
Rekstrarniðurstaða	14	48.092	1.067	35.184	106.674	63.070	(12.991)
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:							
Afskriftir	8	26.363	20.464	22.130	40.963	34.322	34.907
Verðbætur og gengismunur		13.106	11.937	16.580	22.793	15.368	27.851
Söluhagnaður varanl. rekstrarfjárm ..		(79.695)	(88.653)	0	(182.579)	(197.707)	0
Breyting á niðurfærslu eignarhluta ...		0	11.419	(12.351)	0	11.419	0
Tekjuskattseign, breyting		0	0	0	0	0	0
Hlutdeild minnihluta í afkomu		0	0	0	(1.631)	185	(2.371)
Breyting á lífeyrisskuldbindingu	15	47.963	10.000	50.425	47.963	10.000	50.425
Veltufé frá (til) rekstrar		55.828	(33.767)	111.967	34.182	(63.343)	97.821
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:							
Birgðir, breyting		930	0	(2.554)	7.337	0	(6.224)
Önnheimtar tekjur, breyting		(28.732)	0	(24.573)	(30.910)	0	(15.362)
Aðrar skammtímakröfur, breyting		(8.999)	0	632	(11.103)	0	(49)
Skammtímaskuldir, breyting		(776)	0	44.682	(10.261)	0	42.964
Greitt vegna lífeyrissk. bindingar	15	(6.720)	(4.000)	(6.015)	(6.720)	(4.000)	(6.015)
Fyrirframgreiðsla v. uppgjörs við Brú, breyting	10	3.132	3.132	3.132	3.132	3.132	3.132
Samtals		(41.165)	(868)	15.304	(48.525)	(868)	18.446
Handbært fé frá (til) rekstrar		14.662	(34.635)	127.270	(14.343)	(64.211)	116.267
Fjárfestingarhreyfingar							
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfj.	8	(230.018)	(132.969)	(84.800)	(167.224)	(159.969)	(145.254)
Söluverð rekstrarfjármuna		93.136	103.750	0	229.185	242.457	28.000
Eignarhlutir í félögum, breyting		(37.635)	(37.635)	(13.000)	(37.635)	(37.635)	(15.500)
Fjárfestingarhreyfingar		(174.516)	(66.854)	(97.800)	24.326	44.853	(132.754)
Fjármögnunarhreyfingar							
Tekin ný langtímalán		60.000	60.000	0	60.000	60.000	5.400
Afborganir langtímalána	16	(37.078)	(33.864)	(33.209)	(141.614)	(124.463)	(48.610)
Viðskiptastaða eigin fyrirtækja, breyting		78.046	(13.650)	(50.611)	0	0	(0)
Langtímaskuldir við eigin fyrirtæki, breyting		(4.092)	(3.858)	(3.626)	0	0	0
Breyting á hlutafé		0	(7.000)	0	0	(7.000)	(2.500)
Fjármögnunarhreyfingar		96.876	1.629	(87.446)	(81.614)	(71.463)	(45.710)
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(62.979)	(99.860)	(57.975)	(71.631)	(90.821)	(62.197)
Handbært fé í ársbyrjun		130.385	130.385	188.360	154.002	154.002	216.201
Handbært fé í árslok		67.408	30.524	130.385	82.373	63.182	154.002

Skýringar

1. Upplýsingar um sveitarfélagið

Dalabyggð er sveitarfélag á Vesturlandi og voru íbúar þess 655 þann 1. desember 2023. Skrifstofa sveitarfélagsins er að Miðbraut 11 í Búðardal.

Mælt er fyrir um grundvallarþætti stjórnáætlunar og starfsemi sveitarfélaga í sveitarstjórnarlögum nr. 138/2011.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Samstæðuársreikningur Dalabyggðar fyrir árið 2023 hefur að geyma ársreikning fyrir þær rekstrareiningar sem falla undir A og B hluta starfsemi sveitarfélagsins, sbr. 60. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.

Til samræmis við reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga nr. 1212/2015 er settur fram rekstrarreikningur, efnahagsreikningur, sjóðstreymisfirlit og viðeigandi skýringar fyrir A hluta

Til A hluta telst starfsemi sem að hluta eða öllu leyti er fjármögnuð með skatttekjum. Hér er um að ræða Aðalsjóð og Eignasjóð Dalabyggðar. Til B hluta teljast fjárhagslega sjálfstæð fyrirtæki sem að hálfu eða meirihluta eru í eigu sveitarfélagsins, en rekstur þessara fyrirtækja er fjármagnaður með þjónustutekjum. Fyrirtæki sem falla undir B hluta starfsemi sveitarfélagsins eru Félagsslegar íbúðir, Vatnsveita, Fráveita, Dalaveitur ehf., Dvalarheimilið Sifurtún, Dalagisting ehf. og Fjárfestingafélagið Hvammur ehf.

Ársreikningurinn er gerður samkvæmt kostnaðarverðsreglu og í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga nr. 3/2006 og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga nr. 1212/2015. Ársreikningurinn byggir í meginatriðum á sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Stöður í efnahagsreikningi milli rekstrareininga og viðskipti milli þeirra eru felld út í ársreikningi. Af viðskiptum milli rekstrareininga sveitarfélagsins má nefna álagða fasteignaskatta, húsaleigu Eignasjóðs og önnur innbyrðis viðskipti vegna kaupa á vöru og þjónustu.

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum, nema annað sé tekið fram.

a. Innlausn tekna

Skatttekjur eru færðar til tekna við álagningu þeirra en til lækkunar er færð reiknuð niðurfærsla vegna óinnheimtra skatttekna. Til skatttekna heyra útsvar, fasteignaskattur og framlög úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga, auk annarra tekna sem hafa ígildi skatta, svo sem lóðarleiga.

Tekjur af sölu þjónustu og vöru eru færðar þegar afhending hefur farið fram og kröfuréttur myndast.

Áfallnar vaxtatekjur eru færðar til tekna í samræmi við höfuðstól og skilmála vaxtaberandi krafna. Arðstekjur eru færðar til tekna þegar réttur til þeirra hefur myndast.

Hagnaður eða tap af sölu varanlegra rekstrarfjármuna er reiknað sem mismunur söluverðs og bókfærðs verðs og er hann færður í rekstrarreikning meðal rekstrartekna eða -gjalda, eftir því sem við á.

b. Færsla gjalda

Útgjöld eru færð í ársreikninginn á því tímabili sem til þeirra er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

c. Verðlags- og gengisviðmið

Eignir og skuldir, sem bundnar eru verðlagsvísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar í ársreikninginn miðað við verðlag eða gengi í árslok. Verðlagsbreytingar og gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir, aðrir en lóðir og lendur sem sveitarfélagið hefur leigutekjur af, eru færðir til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum.

Lóðir og lendur sem sveitarfélagið hefur leigutekjur af eru færðar á gangvirði eða núvirði framtíðarleigutekna samkvæmt fyrirbyggjandi leigusamningum sé það lægra. Lóðir og lendur eru endurmetnar með reglubundnum hætti. Endurmat lóða og lendna er fært í eiginfjárreikning.

e. Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundradshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma rekstrarfjármuna þar til 10% niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími rekstrarfjármuna greinist þannig:

Fasteignir.....	25-40 ár
Veitukerfi.....	25-40 ár
Gatnakerfi.....	25 ár
Vélar, áhöld og tæki.....	3-10 ár

Lóðir og lendur sem sveitarfélagið hefur leigutekjur af eru ekki afskrifaðar.

f. Stofnframlög og eignarhlutir í félögum

Eignarhlutir í félögum og stofnframlög í byggðasamlögum og eigin fyrirtækjum eru færðir á kostnaðarverði að teknu tilliti til niðurfærslu vegna virðisrýmnunar. Framlög sveitarfélagsins til byggðasamlaga og ýmissa verkefna teljast hluti kostnaðar vegna viðeigandi málaflökks. En hlutdeild sveitarfélagsins í þeim byggðasamlögum sem sveitarfélagið er aðili hefur óveruleg áhrif á rekstur og efnahag sveitarfélagsins og eru reikningsskil þeirra því ekki færð hlutfallslega inn í ársreikning sveitarfélagsins.

g. Langtímakröfur

Langtímakröfur eru færðar til eignar í samræmi við lánskjör. Næsta árs og gjaldfallnar afborganir langtímakrafna eru færðar í efnahagsreikningi meðal veltufjármuna.

h. Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs

Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs vegna uppgjörs A-deildar á árinu 2018 er færð til eignar og er framlag í lífeyrisaukasjóð gjaldfært á 30 árum en framlag í varúðarsjóð á 20 árum til samræmis við ákvæði reglugerðar nr. 1212/2015.

i. Birgðir

Birgðir af vörum eru metnar á síðasta innkaupsverði.

j. Óinnheimtar tekjur og aðrar kröfur

Óinnheimtar tekjur, aðrar kröfur og verðbréf eru færð niður til að mæta almennri áhættu sem fylgir kröfueign sveitarfélagsins, en hér er ekki um endanlega afskrift að ræða. Annars vegar er um að ræða niðurfærslu vegna krafna sem sérstaklega hafa verið metnar í tapshættu og hins vegar niðurfærslu til að mæta almennri áhættu. Niðurfærslan er dregin frá viðkomandi liðum í efnahagsreikningi.

k. Handbært fé

Sjóðir og bankainnstæður teljast til handbærs fjár.

3. Mikilvægar reikningskilaaðferðir, frh.

l. Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrisskuldbinding vegna lífeyrisréttinda starfsmanna sveitarfélagsins er færð sem langtímaskuld í efnahagsreikningi á grundvelli tryggingarfræðilegrar úttektar. Reiknuð breyting á skuldbindingunni á árinu er gjaldfærð í rekstrarreikningi sbr. skýringu 15.

m. Langtímaskuldir

Langtímaskuldir eru færðar í efnahagsreikning í árslok eins og lánskjör segja til um. Næsta árs afborganir langtímaskulda eru færðar meðal skammtímaskulda.

n. Ábyrgðir og skuldbindingar utan efnahags

Upplýsingar um ábyrgðir og skuldbindingar sveitarfélagsins utan efnahagsreiknings eru birtar í skýringu 18.

o. Fjárhagsáætlun

Fjárhagsáætlun sveitarfélagsins fyrir árið 2023 er hluti ársreikningsins og er birt í rekstrarreikningi, sjóðstreymisyfirliti og skýringum. Um er að ræða fjárhagsáætlun með viðaukum sem sveitarstjórn hefur samþykkt. Gerð er grein fyrir upphaflega samþykktri fjárhagsáætlun, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum í skýringum 22 og 23.

Skýringar, frh.:

4. Rekstrartekjur

Rekstrartekjur greinast þannig:

	A hluti			A og B hluti		
	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022
Útsvar og fasteignaskattur:						
Útsvar.....	409.555	406.221	367.323	409.555	406.221	367.323
Fasteignaskattur.....	83.000	88.943	76.135	77.692	86.937	71.348
Lóðarleiga.....	10.043	10.044	8.928	10.043	10.044	8.928
	502.598	505.208	452.386	497.290	503.202	447.599
Framlög Jöfnunarsjóðs:						
Framlag vegna tekjujöfnunar.....	1.381	2.146	5.405	1.381	2.146	5.405
Framlag vegna fasteignaskatts..	89.099	85.014	73.872	89.099	85.014	73.872
Framlag vegna útgjaldajöfnunar	164.814	150.028	145.726	164.814	150.028	145.726
Framlög vegna grunnskóla.....	113.932	110.357	119.835	113.932	110.357	119.835
Önnur framlög.....	23.383	5.995	5.008	23.383	5.995	5.008
	392.609	353.540	349.847	392.609	353.540	349.847
Skatttekjur samtals	895.208	858.748	802.233	889.900	856.742	797.446
Aðrar tekjur:						
Aðrar tekjur.....	227.582	377.900	122.897	583.090	735.691	356.231
Rekstrartekjur samtals.....	1.122.790	1.236.648	925.130	1.472.990	1.592.433	1.153.677

5. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

Laun	392.750	392.845	383.224	535.995	535.864	516.273
Launatengd gjöld	90.626	91.575	88.027	124.866	124.814	119.534
Framlög vegna uppgjör						
A deildar Brúar lífeyrissjóðs....	3.132	3.302	3.132	3.132	3.302	3.132
Annar áfall. launakostn., breyt...	1.485	0	(883)	(4.142)	0	(906)
Laun og launat. gjöld.samt.	487.996	487.722	473.502	659.853	663.980	638.035

	2023	2022
Fjöldi starfsmanna í árslok.....	72	85
Fjöldi stöðugilda í árslok.....	56	53
Ársverk.....	50	52
Laun og launatengd gjöld sveitarstjóra og sveitarstjórnar.....	48.652	54.502

6. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) greinast þannig:

	A hluti			A og B hluti		
	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022
Vaxtatekjur og verðbætur.....	5.759	4.415	6.067	5.788	4.458	6.085
Arður af eignarhlutum.....	0	496	427	0	496	427
Niðurfærsla eignarhluta.....	0	0	12.351	0	0	0
Vaxtagjöld og verðbætur	(15.834)	(59.670)	(19.056)	(31.488)	(84.237)	(38.415)
Vextir frá eigin fyrirtækjum.....	282	(51)	(440)	0	0	0
Fjármunat. og (fjármagnsgj.) samt...	(9.793)	(54.810)	(651)	(25.700)	(79.283)	(31.903)

Skýringar, frh.:

7. Heildaryfirlit um rekstur

Rekstur málaflokka, stofnana og fyrirtækja sveitarfélagsins greinist þannig:

	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022
Aðalsjóður:			
Skatttekjur	911.454	869.140	816.224
Félagsþjónusta	(157.338)	(164.438)	(33.931)
Heilbrigðismál	(770)	(733)	(720)
Fræðslu- og uppeldismál	(453.351)	(444.152)	(408.585)
Meningarmál	(70.775)	(70.850)	(59.305)
Æskulýðs- og íþróttamál	(22.296)	(24.932)	(52.501)
Brunamál og almannavarnir	(33.544)	(37.357)	(27.375)
Hreinlætismál	(30.784)	(25.876)	(29.509)
Skipulags- og byggingarmál	(24.486)	(21.565)	(21.362)
Umferðar- og samgöngumál	(10.640)	(10.281)	(13.463)
Umhverfismál	(13.390)	(15.047)	(12.824)
Atvinnumál	(28.032)	(25.318)	(20.744)
Framlög til/frá B hluta	14.886	(8.105)	(7.689)
Sameiginlegur kostnaður	(126.787)	(123.886)	(134.492)
Lífeyrisskuldbinding og viðbótarframlag til Brúar lífeyrissjóðs	(51.095)	(13.302)	(53.557)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	1.480	(1.835)	16.343
Aðalsjóður samtals	(95.468)	(118.537)	(43.491)
A hluta stofnanir:			
Eignasjóður	143.560	119.604	78.675
A hluti samtals	48.092	1.067	35.184
B hluta fyrirtæki:			
Vatnsveita	14.554	13.171	12.396
Fráveita	423	(238)	729
Dalaveitur	(10.136)	(15.601)	(9.034)
Dvalarheimilið Silfurtún	(1.733)	(3.467)	(28.453)
Félagslegar íbúðir	58.302	69.809	(5.420)
Fjárfestingafélagið Hvammur ehf.	(249)	(1.333)	(4.213)
Dalagisting ehf.	(4.210)	264	(4.198)
Hlutdeild minnihluta í afkomu	1.631	(185)	2.371
Millifærslur milli A og B hluta	0	(416)	(12.351)
A og B hluti	106.674	63.070	(12.990)

Skýringar, frh.:

8. Varanlegir rekstrarfjármunir

a. Bókfært verð

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir og lóðir	Gatnakerfi	Vélar, áhöld og tæki	Samtals
A hluti:				
Heildarverð 1.1.2023	1.264.422	52.136	86.086	1.402.644
Afskrifað áður	(564.766)	(2.772)	(42.310)	(609.848)
Bókfært verð 1.1.2023	699.655	49.364	43.776	792.796
Yfirfærsla eigna Silfurtúns, heildarverð	126.295	0	5.348	131.643
Yfirfærsla eigna Silfurtúns, uppsafnaðar afskriftir	(33.863)	0	(4.038)	(37.901)
Endurmat lóða og lenda	28.488	0	0	28.488
Viðbót á árinu	97.128	11.660	27.488	136.276
Selt á árinu	(35.510)	0	(6.401)	(41.911)
Afskriftir færðar úr við sölu	25.481	0	2.987	28.468
Afskrifað á árinu	(17.853)	(2.085)	(6.424)	(26.363)
Bókfært verð 31.12.2023	889.820	58.939	62.737	1.011.495
Heildarverð 31.12.2023	1.480.822	63.796	112.521	1.657.139
Afskrifað samtals	(591.001)	(4.857)	(49.786)	(645.644)
Bókfært verð 31.12.2023	889.820	58.939	62.737	1.011.495
Afskriftarhlutföll	0-4%	4%	10-30%	

	Fasteignir og lóðir	Gatna- og veitukerfi	Vélar, áhöld og tæki	Samtals
A og B hluti:				
Heildarverð 1.1.2023	1.677.589	320.608	109.020	2.107.217
Afskrifað áður	(799.758)	(58.374)	(61.455)	(919.587)
Bókfært verð 1.1.2023	877.831	262.236	47.565	1.187.632
Endurmat lóða og lenda	28.488	0	0	28.488
Viðbót á árinu	113.011	25.414	28.798	167.223
Selt á árinu	(108.532)	0	(7.711)	(116.243)
Afskriftir færðar úr við sölu	66.652	0	2.987	69.639
Afskrifað á árinu	(25.037)	(8.410)	(7.516)	(40.963)
Bókfært verð 31.12.2023	952.411	279.240	64.124	1.295.774
Heildarverð 31.12.2023	1.710.556	346.022	130.107	2.186.685
Afskrifað samtals	(758.143)	(66.784)	(65.984)	(890.909)
Bókfært verð 31.12.2023	952.411	279.240	64.124	1.295.774
Afskriftarhlutföll	0-4%	2,5-4%	10-30%	

Skýringar, frh.:

8. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

b. Fjárfesting

Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum á árinu 2023 greinist þannig:

	Fjárfesting 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Mismunur við áætlun
A hluti:			
Grunnskóladeild Auðarskóla.....	16.823	16.000	823
Íþróttamiðstöð Búðardal.....	48.781	47.500	1.281
Stjórnsýsluhús.....	10.979	11.500	(521)
Nýbygging gatna.....	11.660	11.000	660
Sorphirða.....	9.860	10.200	(340)
Fellsendarétt.....	5.328	3.500	1.828
Eiríksstaðir.....	2.808	6.000	(3.192)
Dalabúð.....	1.065	1.000	65
Árblik.....	2.515	2.500	15
Búðardalshöfn.....	3.094	4.500	(1.406)
Tjaldsvæði Búðardal.....	4.115	3.800	315
Áhaldahús bifreið.....	12.322	10.469	1.853
Götulýsing.....	2.212	3.000	(788)
Ýmsar eignir.....	197	2.000	(1.803)
Yfirfærsla eigna Silfurtúns í Eignasjóð.....	98.260	0	98.260
A hluti samtals	<u>230.018</u>	<u>132.969</u>	<u>97.050</u>
B hluti:			
Fráveita:			
Fráveitukerfi.....	12.207	13.000	(793)
Fráveita samtals	<u>12.207</u>	<u>13.000</u>	<u>(793)</u>
Silfurtún:			
Fasteignir	4.518	6.000	(1.482)
Silfurtún samtals	<u>4.518</u>	<u>6.000</u>	<u>(1.482)</u>
Vatnsveita:			
Vatnsveitukerfi	1.134	3.000	(1.866)
Vatnsveita samtals	<u>1.134</u>	<u>3.000</u>	<u>(1.866)</u>
Félagslegar íbúðir:			
Fasteignir	1.884	3.000	(1.116)
Félagslegar íbúðir samtals	<u>1.884</u>	<u>3.000</u>	<u>(1.116)</u>
Dalaveitur ehf.:			
Hitaveita Laugum	414	2.000	(1.586)
Dalaveitur samtals	<u>414</u>	<u>2.000</u>	<u>(1.586)</u>
Fjárfestingafélagið Hvammur ehf.			
Fasteignir	14.000	0	14.000
Fjárfestingafélagið Hvammur samtals;	<u>14.000</u>	<u>0</u>	<u>14.000</u>
Innri færslur:			
Yfirfærsla eigna Silfurtúns í Eignasjóð.....	(96.950)	0	(96.950)
	<u>(96.950)</u>	<u>0</u>	<u>(96.950)</u>
B hluti Samtals	<u>(62.793)</u>	<u>27.000</u>	<u>(89.793)</u>
Samtals A og B hluti	<u>167.224</u>	<u>159.969</u>	<u>7.255</u>

Skýringar, frh.:

8. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

c. Fasteignamat og váttryggingaverð

Brunabótamat, fasteignamat og bókfært verð varanlegra rekstrarfjármuna skiptist þannig í árslok 2023:

	A hluti	A og B hluti
Brunabótamat fasteigna.....	4.563.860	4.563.860
Fasteignamat.....	1.109.367	1.109.367
Váttryggingaverðmæti lausafjármuna.....	276.284	297.729
Váttryggingaverðmæti veitumannvirkja.....		1.230.595

9. Stofnframlög og eignarhlutir í félögum

Stofnframlög og eignarhlutir í félögum greinast þannig:

	Eignarhlutur		Bókfært verð	
	A hluti	A og B hluti	A hluti	A og B hluti
Fjárfestingafélagið Hvammur ehf.	70,93%	70,93%	79.873	-
Lánasjóður sveitarfélaga ohf.	0,61%	0,61%	54.217	54.217
Dalagisting ehf.	72,69%	72,69%	48.749	-
Leigufélagið Bríet.....	1,54%	1,54%	37.635	37.635
Bakkahvammur hses.....			27.000	27.000
Dalaveitur ehf.	100,00%	100,00%	15.500	-
Fóðuriðjan í Ólafsdal ehf.	35,84%	35,84%	12.060	12.060
Galdur Bruggús ehf.	-	4,20%	-	2.500
Sorpurðun Vesturlands hf.	6,00%	6,00%	1.326	1.326
Stofnframlag Brunavarna Dala, Reykhóla og Stranda bs.....			1.000	1.000
Landskerfi bókasafna			362	362
Leið ehf.			99	99
ALMC hf.....			26	26
			<u>277.846</u>	<u>136.224</u>
Niðurfærsla eignarhluta			(72.956)	(12.086)
Stofnframlög og eignarhlutir í félögum samtals			<u>204.890</u>	<u>124.138</u>

10. Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs

Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs vegna uppgjors A-deildar á árinu 2018 er færð til eignar og er framlag í lífeyrisaukasjóðs gjaldfært á 30 árum en framlag í varúðarsjóð á 20 árum til samræmis við ákvæði reglugerðar nr. 1212/2015.

Fyrirframgreidd framlög vegna uppgjors við Brú lífeyrissjóð á árinu 2018 eru færð til eignar í efnahagsreikningi sem fyrirframgreiddur kostnaður. Sá hluti sem verður gjaldfærður á árinu 2023 er færður meðal veltufjármuna, en það sem kemur til gjaldfærslu síðar er fært meðal fastafjármuna. Gjaldfærslur vegna uppgjorsins eru færðar meðal launa og launatengdra gjalda í rekstrarreikningi. Við útreikning á skuldaviðmiði er heimilt að draga frá bókfært verð fyrirframgreiðslu til Brúar lífeyrissjóðs.

Gjaldfærslur vegna uppgjorsins og staða fyrirframgreiðslunnar greinast þannig á árinu:

	A hluti	A og B hluti
Staða fyrirframgreiðslu í ársbyrjun.....	72.125	72.125
Gjaldfært á árinu.....	(3.132)	(3.132)
Staða fyrirframgreiðslu í árslok.....	<u>68.993</u>	<u>68.993</u>
Fyrirframgreiðsla greinist þannig í efnahagsreikningi:		
Næsta árs gjaldfærsla, færð meðal veltufjármuna.....	3.132	3.132
Langtímahluti fyrirframgreiðslu.....	65.861	65.861
Samtals í efnahagsreikningi.....	<u>68.993</u>	<u>68.993</u>
Fyrirframgreiðsla skiptist þannig í árslok:		
Framlag í lífeyrisaukasjóð.....	63.153	63.153
Framlag í varúðarsjóð.....	5.840	5.840
	<u>68.993</u>	<u>68.993</u>

Skýringar, frh.:

11. Langtímaskuldir við eigin fyrirtæki

Breyting langtímaskulda A hluta við B hluta greinist þannig:

	A hluti
Staða langtímaskulda í ársbyrjun	35.540
Afborganir langtímaskulda á árinu	(4.092)
Verðbætur	2.845
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	34.293
Næsta árs afborganir	(4.276)
Langtímaskuldir í árslok	30.016

Afborganir langtímaskulda við eigin fyrirtæki í B hluta greinast þannig á næstu ár:

Árið 2024	4.276
Árið 2025	4.469
Árið 2026	4.670
Árið 2027	4.880
Árið 2028	5.100
Síðar	10.898
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	34.293

Reiknaðir eru 4,5% ársvextir á langtímaskuldir við eigin fyrirtæki, en lánin eru bundin vísitölu neysluverðs.

12. Óinnheimtar tekjur

Óinnheimtar tekjur greinast þannig:

	A hluti	A og B hluti
Óinnheimtar skatttekjur, heild.....	85.475	85.475
Niðurfærsla óinnheimtra skattekna.....	(22.800)	(22.800)
Óinnheimtar skatttekjur að frádreginni niðurfærslu.....	62.675	62.675
Óinnheimtar aðrar tekjur, heild.....	65.574	70.864
Niðurfærsla óinnheimta annarra tekna.....	(7.000)	(7.000)
Óinnheimtar aðrar tekjur að frádreginni niðurfærslu.....	58.574	63.864
Óinnheimtar tekjur í árslok	121.250	126.539

13. Óinnheimtar tekjur, frh.

Niðurfærsla óinnheimtra tekna greinist þannig:

	A hluti			B hluti		A og B hluti	
	Skatttekjur	Aðrar tekjur	Samtals	Aðrar tekjur	Samtals		
Niðurfærsla í ársbyrjun.....	17.400	4.200	21.600	0	21.600		
Niðurfærsla, breyting á árinu.....	5.400	2.800	8.200	0	8.200		
Niðurfærsla í árslok	22.800	7.000	29.800	0	29.800		

Skýringar, frh.:

14. Eigið fé

Yfirlit um eiginfjárreikning:

	A hluti	A og B hluti
Eigið fé 1.1.2023.....	844.703	883.096
Endurmat lóða og lendna.....	28.488	28.488
Rekstrarniðurstaða ársins.....	48.092	106.674
Leiðrétting eiginfjár Fjárfestingafélagsins Hvamms	-	(1.408)
Eigið fé 31.12.2023.....	921.283	1.016.850

15. Lífeyrisskuldbinding

Á sveitarfélaginu hvílir skuldbinding vegna lífeyrisréttinda starfsmanna sveitarfélagsins. Lífeyrisskuldbinding er færð á grundvelli tryggingafræðilegrar úttektar miðað við árslok 2023. Áætluð breyting á árinu á lífeyrisréttindum er færð í rekstrarreikning og til hækkunar á lífeyrisskuldbindingunni. Greiddur lífeyrir á árinu að fjárhæð 6,7 millj. kr., er færður til lækkunar á lífeyrisskuldbindingunni í efnahagsreikningi. Í október 2023 ákvarðaði stjórn Brúar lífeyrissjóðs að viðbótarframlag yrði innheimt hjá launagreiðendum frá og með janúar 2024 vegna tiltekings hóps lífeyrisþega sem væri með tryggð réttindi hjá sjóðnum. Nemur þetta framlag 10% af mánaðarlegum lífeyri þessara aðila. Við þessa ákvörðun myndaðist skuldbinding Dalabyggðar gagnvart þessum hópi lífeyrisþega hjá A deild Brúar lífeyrissjóðs. Nam skuldbindingin 18,3 millj. kr. og er hún gjaldfærð í rekstrarreikningi. Breyting á lífeyrisskuldbindingu á árinu 2023 greinist þannig:

	A hluti	A og B hluti
Lífeyrisskuldbinding í ársbyrjun	203.742	203.742
Innfærsla lífeyrisskuldbindingar frá Brú lífeyrissjóði.....	18.318	18.318
Hækkun lífeyrisskuldbindingar á árinu.....	29.644	29.644
Samtals gjaldfærð hækkun lífeyrisskuldbindingar.....	47.963	47.963
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna.....	(6.720)	(6.720)
Lífeyrisskuldbinding í árslok 2023.....	244.985	244.984
Skammtíamahluti lífeyrisskuldbindingar.....	(10.259)	(10.259)
Langtíamahluti lífeyrisskuldbindingar í árslok 2023.....	234.725	234.725
Núvirdi áætlaðra greiðslna vegna lífeyrisskuldbindingar greinist þannig á næstu ár:		
Árin 2024 - 2028.....	42.021	42.021
Árin 2029 - 2033.....	47.273	47.273
Árin 2034 - 2038.....	45.518	45.518
Síðar.....	110.173	110.173
	244.985	244.985

16. Skuldir við lánastofnanir

Breyting langtímalána á árinu greinist þannig:

A hluti:	Óverðtryggð lán	Verðtryggð lán	Samtals
Langtímaskuldir í ársbyrjun	17.081	141.757	158.839
Ný lán.....	0	60.000	60.000
Afborganir af lánum	(4.167)	(32.911)	(37.078)
Verðbætur og gengismunur	0	10.261	10.261
	12.914	179.107	192.022
Næsta árs afborganir	(2.917)	(22.587)	(25.504)
Langtímaskuldir í árslok	9.998	156.520	166.518

Skýringar, frh.:

16. Skuldir við lánastofnanir, frh.

A og B hluti:

	Óverðtryggð lán	Verðtryggð lán	Samtals
Staða lána í ársbyrjun	21.941	313.024	334.967
Ný lán.....	0	60.000	60.000
Afborganir af lánum	(5.247)	(136.367)	(141.614)
Verðbætur og gengismunur	0	22.793	22.793
	<u>16.694</u>	<u>259.450</u>	<u>276.146</u>
Næsta árs afborganir	(3.997)	(31.533)	(35.530)
Langtímaskuldir í árslok	<u>12.697</u>	<u>227.917</u>	<u>240.616</u>
Afborganir af langtímaskuldum greinast þannig á næstu ár:		A hluti	A og B hluti
Árið 2024.....		25.504	35.530
Árið 2025.....		10.071	20.238
Árið 2026.....		8.839	16.738
Árið 2027.....		8.839	16.391
Árið 2028.....		8.839	16.003
Síðar		129.930	171.245
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir		<u>192.022</u>	<u>276.146</u>

Veðsetningar

Fasteignir að bókfærðu virði 49,3 millj. kr. eru veðtryggðar fyrir skuldum að eftirstöðum 7,8 millj. kr. í árslok 2023. Sveitarfélagið hefur veitt Lánasjóði sveitarfélaga veð í staðgreiðslutekjum fyrir skuldum að eftirstöðvum að fjárhæð 268,3 millj. kr. í árslok 2023.

17. Heildaryfirlit um samantekna fjárhagsstöðu A og B hluta í árslok

Eignir, skuldir og eigið fé sveitarfélagsins greinist þannig:

	Eignarhluti	Eignir	Skuldir	Eigið fé
A-hluti	100%	1.632.186	710.905	921.281
Vatnsveita	100%	151.655	0	151.655
Fráveita	100%	88.946	62.240	26.706
Dalaveitur	100%	111.845	155.461	(43.616)
Dvalarheimilið Silfurtún	100%	0	0	0
Félagslegar íbúðir	100%	0	0	0
Fjárfestingafélagið Hvammur ehf.	70,9%	24.922	7.093	17.829
Dalagisting ehf.	72,7%	38.019	11.771	26.248
Bakfærðir eignarhlutir í B hluta		(83.252)	0	(83.252)
Millifærslur, innbyrðis staða		(263.855)	(263.855)	0
Samtals		<u>1.700.465</u>	<u>683.615</u>	<u>1.016.850</u>
Hlutdeild minnihlutaeigenda		24.491	7.327	17.163
Heildarstaða sveitarfélagsins í árslok		<u>1.724.957</u>	<u>690.943</u>	<u>1.034.014</u>

18. Ábyrgðir og aðrar skuldbindingar utan efnahagsreiknings

Sveitarfélagið er ásamt öðrum sveitarfélögum aðili að eftirtöldum byggðasamlögum og öðrum samstarfsverkefnum:

- Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
- Byggðasamlag um brunavarnir Dala, Reykhóla og Stranda.
- Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi
- Samstarfsverkefni Dalabyggðar, Árneshrepps, Kaldrananeshrepps, Reykhólahrepps og Strandabyggðar um embætti bygginga- og skipulagsfulltrúa

Skuldbindingar vegna þessara verkefna eru ekki færðar í ársreikninginn.

Sveitarfélögin bera hlutfallslega ábyrgð á skuldum og skuldbindingum byggðasamlaga miðað við íbúatölu á hverju ári en í tilfalli byggðasamlags um brunavarnir og samstarfsverkefni um embætti bygginga- og skipulagsfulltrúa er ábyrgðin einnig tengd fasteignamati.

19. Tengdir aðilar

Aðal- og varamenn í sveitarstjórn auk æðstu stjórnenda sveitarfélagsins eru skilgreindir sem tengdir aðilar sveitarfélagsins. Makar þessara aðila og ófjárráða börn og aðrir fjárhagslega háðir einstaklingar falla einnig undir skilgreininguna ásamt fyrirtækjum í eigu eða undir stjórn þessara aðila.

Sveitarfélagið hefur átt viðskipti við tengda aðila á árinu. Viðskipti sveitarfélagsins við tengda aðila eru á sömu forsendum og þegar um ótengda aðila er að ræða og eru skilyrði og skilmálar viðskiptanna sambærileg og við ótengda aðila. Við ákvörðun um viðskipti við tengda aðila er farið að hæfisreglum 20. gr. sveitarstjórnarlaga.

20. Önnur mál

Málaferli og kröfur

Á árinu 2022 sendi fasteignasali kröfubréf þar sem krafist var þess að Dalabyggð greiddi 10 millj. kr. til hans vegna vangoldinnar sölubókunnar vegna sölu tveggja jarðar á árinu 2019. Salan gekk ekki eftir og því greiddi félagið ekki sölubókun. Í kjölfarið höfðaði fasteignasalinn mál gegn sveitarfélaginu sem var tekið fyrir í apríl 2023. Sveitarstjórn hafnaði kröfunni og mat að ekki sé grundvöllur fyrir kröfunni. Í dómi 31.10.2023 var sveitarfélagið sýknað af öllum kröfum fyrir utan umsamið fast gjald fyrir gagnaöflun. Uppgjör milli aðila hefur farið fram.

Skýringar, frh.:

21. Lykiltölur:

Yfirlit um lykiltölur A hluta síðustu fimm ár á verðlagi hvers árs. frh.:

	Áætlun með viðaukum		Ársreikningar			
	2023	2023	2022	2021	2020	2019
Fjárhagsleg viðmið sveitarstjórnarlaga:						
Jafnsvægisregla - rekstrarjöfnuður.....	64.574	111.600	115.292	(140.009)	(87.340)	(58.717)
*Skuldaviðmið, skv. reglugerð.....	25%	16%	3%	(0,0%)	7%	12%
Ýmsar lykiltölur						
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	6,2 %	6,2 %	6,3 %	9,3 %	10,2 %	(24,3%)
Rekstrarniðurstaða (neikvæð)	0,1 %	4,3 %	3,8 %	3,3 %	6,4 %	(27,8%)
Veltufé frá rekstri (til rekstrar)	(2,7%)	5,0 %	12,1 %	12,6 %	10,4 %	(22,0%)
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfj.....	10,8 %	20,5 %	9,2 %	3,9 %	4,0 %	2,9 %
Skuldahlutfall.....	54,9 %	63,3 %	67,2 %	64,6 %	67,2 %	83,5 %
Önnur hlutföll						
Langtímaskuldir í hlutfalli við veltufé frá rekstri mælt í árum	(12,85)	3,52	1,38	1,66	2,53	(1,37)
Veltufé frá rekstri í hlutfalli við afborganir skulda og skuldbindinga.....	(0,81)	1,17	2,61	2,39	2,24	(5,21)
Veltufjárhluftall	0,63	1,25	1,62	1,90	1,72	1,40
Eiginfjárhluftall	48,1 %	56,4 %	57,6 %	58,6 %	58,0 %	51,1 %
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Útsvar	32,8 %	36,5 %	39,7 %	39,7 %	36,7 %	38,0 %
Fasteignaskattur	7,2 %	7,4 %	8,2 %	8,3 %	8,3 %	7,8 %
Framlög Jöfnunarsjóðs.....	28,6 %	35,0 %	37,8 %	35,6 %	38,5 %	38,4 %
Lóðarleiga.....	0,8 %	0,9 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	0,9 %
Skatttekjur samtals.....	69,4 %	79,7 %	86,7 %	84,6 %	84,5 %	85,0 %
Aðrar tekjur	30,6 %	20,3 %	13,3 %	15,4 %	15,5 %	15,0 %
Rekstrartekjur samtals	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Laun og launatengd gjöld	(39,4%)	(43,5%)	(51,2%)	(51,9%)	(54,2%)	(50,3%)
Lífeyrisskuldbinding, breyting	(0,8%)	(4,3%)	(5,5%)	(4,8%)	(1,7%)	(2,5%)
Annar rekstrarkostnaður	(53,6%)	(46,1%)	(37,1%)	(34,0%)	(33,8%)	(71,5%)
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	6,2 %	6,2 %	6,3 %	9,3 %	10,2 %	(24,3%)
Afskriftir	(1,7%)	(2,3%)	(2,4%)	(2,2%)	(2,5%)	(2,5%)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(4,4%)	(0,9%)	(0,1%)	(3,8%)	(1,4%)	(1,0%)
Rekstrarniðurstaða (neikvæð)	0,1 %	4,3 %	3,8 %	3,3 %	6,4 %	(27,8%)

Skýringar, frh.:

21. Lykiltölur, frh.:

Yfirlit um lykiltölur A hluta síðustu fimm ár á verðlagi hvers árs, frh.:

	Áætlun með viðaukum		Ársreikningar			
	2023	2023	2022	2021	2020	2019
Í þúsundum krónum á íbúa:						
Rekstur:						
Skatttekjur.....	1.311	1.367	1.221	1.092	1.096	1.062
Aðrar tekjur	577	347	187	198	202	187
Laun og launatengd gjöld	(745)	(745)	(721)	(670)	(704)	(628)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	(15)	(73)	(77)	(61)	(22)	(31)
Annar rekstrarkostnaður.....	(1.012)	(790)	(522)	(439)	(439)	(893)
Afskriftir.....	(31)	(40)	(34)	(28)	(32)	(31)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(84)	(15)	(1)	(49)	(18)	(13)
Rekstrarniðurstaða, (neikvæð)	2	73	54	43	83	(347)
Efnahagur:						
Eignir	1.997	2.492	2.232	2.013	2.076	2.131
Eigið fé	960	1.407	1.286	1.179	1.203	1.089
Skuldir og skuldbindingar	1.037	1.085	946	834	872	1.042
Sjóðstreymi:						
Veltufé frá rekstri	(52)	85	170	163	134	(275)
Handbært fé frá rekstri.....	(53)	22	194	168	113	(300)
Ibúafjöldi:						
Ibúafjöldi 1. desember.....	655	655	657	663	626	634

Skýringar, frh.:

21. Lykiltölur frh.:

Yfirlit um lykiltölur A og B hluta síðustu fimm ár á verðlagi hvers árs. frh.:

	Áætlun með viðaukum		Ársreikningar			
	2023	2023	2022	2021	2020	2019
Fjárhagsleg viðmið sveitarstjórnarlaga:						
Jafnsvægisregla - rekstrarjöfnuður.....	74.163	117.769	40.721	118.195	143.546	175.247
Skuldaviðmið, skv. reglugerð.....	20%	19%	25%	18%	24%	24%
Ýmsar lykiltölur						
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	11,1 %	11,7 %	4,5 %	9,0 %	8,4 %	12,0 %
Rekstrarniðurstaða (neikvæð)	4,0 %	7,2 %	(1,1%)	2,3 %	3,0 %	6,7 %
Veltufé frá rekstri.....	(4,0%)	2,3 %	8,5 %	11,1 %	7,9 %	13,4 %
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfj.....	10,0 %	11,4 %	12,6 %	3,8 %	9,0 %	1,8 %
Skuldahlutfall.....	42,5 %	46,9 %	62,3 %	60,6 %	64,9 %	67,7 %
Önnur hlutföll						
Langtímaskuldir í hlutfalli við veltufé frá rekstri mælt í árum	(7,74)	7,04	2,94	2,61	4,34	2,63
Veltufé frá rekstri í hlutfalli við afborganir skulda og skuldbindinga.....	(0,49)	0,23	1,79	2,33	1,85	3,34
Veltufjárhluftall	0,73	1,11	1,19	1,71	1,49	1,51
Eiginfjárhluftall	53,3 %	59,9 %	55,6 %	58,0 %	57,8 %	56,5 %
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Útsvar	25,5 %	27,8 %	31,8 %	31,9 %	30,0 %	31,3 %
Fasteignaskattur	5,5 %	5,3 %	6,2 %	6,0 %	6,1 %	5,7 %
Framlög Jöfnunarsjóðs.....	22,2 %	26,7 %	30,3 %	28,5 %	31,5 %	31,6 %
Lóðarleiga.....	0,6 %	0,7 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,7 %
Skatttekjur samtals.....	53,8 %	60,4 %	69,1 %	67,1 %	68,3 %	69,3 %
Aðrar tekjur	46,2 %	39,6 %	30,9 %	32,9 %	31,7 %	30,7 %
Rekstrartekjur samtals	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Laun og launatengd gjöld	(41,7%)	(44,8%)	(55,3%)	(55,2%)	(56,9%)	(52,6%)
Lífeyrisskuldbinding, breyting	(0,6%)	(3,3%)	(4,4%)	(3,8%)	(1,4%)	(2,1%)
Annar rekstrarkostnaður	(46,6%)	(40,3%)	(35,9%)	(31,9%)	(33,3%)	(33,3%)
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	11,1 %	11,7 %	4,5 %	9,0 %	8,4 %	12,0 %
Afskriftir	(2,2%)	(2,8%)	(3,0%)	(5,8%)	(3,6%)	(3,7%)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(5,0%)	(1,7%)	(2,8%)	(2,1%)	(2,2%)	(1,6%)
Hlutdeild í hlutdeildarfélögum.....	(0,0%)	0,1 %	0,2 %	1,3 %	0,4 %	0,0 %
Rekstrarniðurstaða (neikvæð)	4,0 %	7,2 %	(1,1%)	2,3 %	3,0 %	6,7 %

Skýringar, frh.:

21. Lykiltölur, frh.:

Yfirlit um lykiltölur A og B hluta síðustu fimm ár á verðlagi hvers árs, frh.:

Í þúsundum krónum á íbúa:	Áætlun með viðaukum		Ársreikningar			
	2023	2023	2022	2021	2020	2019
Rekstur:						
Skatttekjur.....	1.308	1.359	1.214	1.081	1.084	1.051
Aðrar tekjur	1.123	890	542	529	502	466
Laun og launatengd gjöld	(1.014)	(1.007)	(971)	(889)	(903)	(799)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	(15)	(73)	(77)	(61)	(22)	(31)
Annar rekstrarkostnaður.....	(1.132)	(906)	(630)	(514)	(528)	(505)
Afskriftir.....	(52)	(63)	(53)	(93)	(57)	(56)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(121)	(39)	(49)	(35)	(35)	(25)
Rekstrarniðurstaða, (neikvæð)	96	163	(20)	36	47	102
Efnahagur:						
Eignir	2.213	2.634	2.467	2.321	2.438	2.359
Eigið fé	1.179	1.579	1.373	1.345	1.408	1.332
Skuldir og skuldbindingar	1.034	1.055	1.094	976	1.030	1.027
Sjóðstreymi:						
Veltufé frá rekstri	(97)	52	149	178	125	203
Handbært fé frá rekstri.....	(98)	(22)	177	203	117	148
Íbúafjöldi:						
Íbúafjöldi 1. desember.....	655	655	657	663	626	634

Skýringar, frh.:

21. Lykiltölur, frh.

Í yfirliti þessu er borin saman ráðstöfun skatttekna til einstakra málaflokka í A hluta síðustu þrjú árin. Þjónustutekjur og aðrar tekjur sem tilheyra einstökum málaflokkum hafa verið dregnar frá gjöldum viðkomandi málaflokks. Fjárhæðir eru í þús. kr. og á verðlagi hvers árs.

Aðalsjóður:	2023	Hlutfall af skattt.	2022	Hlutfall af skattt.	2021	Hlutfall af skattt.
Skatttekjur	911.454	100,0%	816.224	100,0%	737.618	100,0%
Félagsþjónusta	(157.338)	17,3%	(33.931)	4,2%	(25.227)	3,4%
Heilbrigðismál	(770)	0,1%	(720)	0,1%	(767)	0,1%
Fræðslu- og uppeldismál	(453.351)	49,7%	(408.585)	50,1%	(381.119)	51,7%
Menningarmál	(70.775)	7,8%	(59.305)	7,3%	(62.714)	8,5%
Æskulýðs- og íþróttamál	(22.296)	2,4%	(52.501)	6,4%	(47.819)	6,5%
Brunamál og almannavarnir	(33.544)	3,7%	(27.375)	3,4%	(25.033)	3,4%
Hreinlætismál	(30.784)	3,4%	(29.509)	3,6%	(27.334)	3,7%
Skipulags- og byggingarmál	(24.486)	2,7%	(21.362)	2,6%	(23.134)	3,1%
Umferðar- og samgöngumál	(10.640)	1,2%	(13.463)	1,6%	(7.567)	1,0%
Umhverfismál	(13.390)	1,5%	(12.824)	1,6%	(11.312)	1,5%
Atvinnumál	(28.032)	3,1%	(20.744)	2,5%	(18.913)	2,6%
Framlög til B hluta	14.886	(1,6%)	(7.689)	0,9%	(13.323)	1,8%
Sameiginlegur kostnaður	(126.787)	13,9%	(134.492)	16,5%	(90.430)	12,3%
Lífeyrisskuldb. Auk framlags til Brúar ...	(51.095)	5,6%	(53.557)	6,6%	(43.801)	5,9%
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	1.480	(0,2%)	16.343	(2,0%)	(21.732)	2,9%
Aðalsjóður samtals	(95.468)	(10,5%)	(43.491)	(5,3%)	(62.606)	(8,5%)
Aðrir sjóðir í A hluta:						
Eignasjóður	143.560	(15,8%)	78.675	(9,6%)	90.931	(12,3%)
A hluti samtals	48.092	5,3 %	35.184	4,3 %	28.325	3,8 %

Skýringar, frh.:

22. Samanburður rekstraráætlana

Í neðangreindu yfirliti er gerð grein fyrir rekstraráætlun fyrir árið 2023 samkvæmt upphaflega samþykktri fjárhagsáætlun sveitarfélagsins, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum. Fjárhagsáætlun með viðaukum er birt í rekstrarreikningi og öðrum skýringum ársreikningsins til samanburðar við rauntölur ársins.

	A hluti			A og B hluti		
	Upphafleg fjárhags-áætlun	Viðaukar við fjárhags-áætlun	Fjárhags-áætlun með viðaukum	Upphafleg fjárhags-áætlun	Viðaukar við fjárhags-áætlun	Fjárhags-áætlun með viðaukum
Rekstrartekjur						
Útsvar og fasteignaskattur	497.317	7.891	505.208	495.311	7.891	503.202
Framlög Jöfnunarsjóðs	332.843	20.697	353.540	332.843	20.697	353.540
Aðrar tekjur	296.468	81.432	377.900	558.962	176.729	735.691
	<u>1.126.628</u>	<u>110.020</u>	<u>1.236.648</u>	<u>1.387.116</u>	<u>205.317</u>	<u>1.592.433</u>
Rekstrargjöld						
Laun og launatengd gjöld	483.913	3.809	487.722	647.476	16.504	663.980
Lífeyrisskuldbinding, breyting	10.000	0	10.000	10.000	0	10.000
Annar rekstrarkostnaður	518.252	144.334	662.586	600.487	141.107	741.594
	<u>1.012.165</u>	<u>148.143</u>	<u>1.160.308</u>	<u>1.257.963</u>	<u>157.611</u>	<u>1.415.574</u>
Rekstrarniðurstaða (neikvæð) fyrir afskriftir	114.463	(38.123)	76.340	129.153	47.706	176.859
Afskriftir	(20.435)	(29)	(20.464)	(34.517)	195	(34.322)
Rekstrarniðurstaða (neikvæð) án fjármagnliða	94.028	(38.152)	55.876	94.636	47.902	142.537
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(15.111)	(39.699)	(54.810)	(31.946)	(47.337)	(79.283)
Hlutdeild minnihluta í afkomu	0	0	0	(185)	0	(185)
Rekstrarniðurstaða (neikvæð)	<u>78.918</u>	<u>(77.851)</u>	<u>1.067</u>	<u>62.505</u>	<u>564</u>	<u>63.070</u>

Skýringar, frh.:

23. Samanburður sjóðstreymisáætlana

Í neðangreindu yfirliti er gerð grein fyrir sjóðstreymisáætlun fyrir árið 2023 samkvæmt upphaflega samþykktri fjárhagsáætlun sveitarfélagsins, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum. Fjárhagsáætlun með viðaukum er birt í sjóðstreymisyfirliti og öðrum skýringum ársreikningsins til samanburðar við rauntölur ársins.

	A hluti			A og B hluti		
	Upphafleg fjárhags-áætlun	Viðaukar við fjárhags-áætlun	Fjárhags-áætlun með viðaukum	Upphafleg fjárhags-áætlun	Viðaukar við fjárhags-áætlun	Fjárhags-áætlun með viðaukum
Rekstrarhreyfingar						
Rekstrarniðurstaða	78.918	(77.851)	1.068	62.505	565	63.070
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:						
Afskriftir	20.435	29	20.464	34.517	(195)	34.322
Verðbætur og gengismunur	11.937	0	11.937	15.368	0	15.368
Söluhagnaður varanl. rekstrarfj.	(14.153)	(74.500)	(88.653)	(14.153)	(183.554)	(197.707)
Söluhagnaður /tap eignarhluta		11.419	11.419		11.419	11.419
Hlutdeild minnihluta í afkomu		0	0	185	0	185
Breyting á lífeyrisskuldbindingu	10.000	0	10.000	10.000	0	10.000
Veltufé frá rekstri	107.136	(140.903)	(33.767)	108.422	(171.765)	(63.343)
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:						
Greiðsla lífeyrisskuldbindinga	(4.000)	0	(4.000)	(4.000)	0	(4.000)
Fyrirframgreiðsla v. uppgjörð við Brú, breyting	3.132	0	3.132	3.132	0	3.132
Samtals	(868)	0	(868)	(868)	0	(868)
Handbært fé frá (til) rekstrar	106.268	(140.903)	(34.635)	107.554	(171.765)	(64.211)
Fjárfestingarhreyfingar						
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjárumnum	(695.000)	562.031	(132.969)	(727.000)	567.031	(159.969)
Eignarhlutir breyting	0	(37.635)	(37.635)	0	(37.635)	(37.635)
Söluverð seldra fastafjármuna	16.250	87.500	103.750	16.250	226.207	242.457
Fjárfestingarhreyfingar	(678.750)	611.896	(66.854)	(710.750)	755.603	44.853
Fjármögnunarhreyfingar						
Breyting á hlutafé	(7.000)					
Tekin ný langtímalán	660.000	(600.000)	60.000	660.000	(600.000)	60.000
Afborganir langtímalána	(33.863)	(1)	(33.864)	(44.391)	(80.072)	(124.463)
Viðskiptast. eigin ft., breyting.....	(35.846)	22.196	(13.650)	0	0	0
Langtímask. við eigin fyrirt. br.	(3.858)	0	(3.858)	0	0	0
Stofnframlag.....	0	(7.000)	(7.000)	(7.000)	0	(7.000)
Fjármögnunarhreyfingar	579.433	(584.805)	1.628	608.609	(680.072)	(71.463)
Lækkun á handbæru fé.....	6.951	(113.812)	(99.862)	5.413	(96.234)	(90.821)
Handbært fé í ársbyrjun.....	44.928	85.457	130.385	83.836	70.166	154.002
Handbært fé í árslok.....	51.878	(28.356)	30.523	89.249	(26.068)	63.182